

Preek voor zondag 13 mei, Wezenzondag

Prediking ds. Henk Fonteyn in de Interkerkelijke Gemeente 'De Hoeksteen' in Guardamar del Segura, Spanje

Vooraf iets over deze zondag in het geheel van het kerkelijk jaar. De vreemde leegte tussen hemelvaart en pinksteren; het einde van de paastijd, maar nog tien dagen voor het pinksteren wordt... Alsof we op de liturgische kalender een periode kennen waarin we tijdelijk helemaal op onszelf terug geworpen zijn. Jezus is weg, en het moet nog Pinksteren worden. De kerkelijke traditie heeft daar, aansluitend bij een beeld dat Jezus gebruikt in de lezing uit Johannes die u straks hoort voorlezen door Lambert, de naam 'Wezenzondag' of 'Weeskinderenzondag' aan gegeven. Het is toeval, maar wel mooi toeval, dat deze zondag ook nogal eens wil samenvallen met moederdag.

Gemeente van onze Heer,

In mijn woonplaats Culemborg, dat dit jaar 700 jaar stadsrechten viert, staat het Elisabeth-Weeshuis, in 1560 gesticht door de kinderloze gravin Elisabeth en geschonken aan de stad. Komt u ooit in Culemborg, kom dan even *bij ons* op de koffie, en ga dan kijken in dat voormalige weeshuis dat nu bibliotheek, museum en horecagelegenheid is. Met een mooie expositie over het leven en het lot van de kinderen in de afgelopen eeuwen in dat weeshuis, met o.a. filmpjes waarin stadgenoten anno vandaag vertellen wat het op jonge leeftijd overlijden van hun eigen vader en/of moeder voor invloed op hun leven heeft gehad en hoe ze met dat gemis zijn omgegaan. Mij raakte enorm het verhaal van een jonge vrouw, die vertelde hoe haar vader plotseling overleed toen ze een puber van een jaar of 15 was, en dat ze vanaf dat moment zijn truien en overhemden ging dragen. Om hem toch nog te voelen, zijn geur nog op te snuiven, hem dichtbij te houden. En ik bedacht hoe ik zelf, - toen mijn vader ook op jonge leeftijd overleed,- me zijn pijpen en tabak toe-eigende en ben gaan roken – slechte gewoonte waar ik allang mee gestopt ben! -, maar ik deed het vooral om iets van hem, van zijn aanwezigheid vast te houden... Voor mezelf en voor mijn moeder.

Als de kerk deze zondag weeskinderenzondag noemt, dan denken we vooral aan de *kwetsbaarheid* van de wees. Die is van alle tijden. Niet voor niets wordt gerechtigheid in bijbelse zin heel vaak verbonden met opkomen voor de weduwen en wezen. Weeskinderen zijn bij uitstek kwetsbaar, toen en nu. Ze missen vader, moeder, of beiden, en daarmee ook leiding, structuur, geborgenheid, troost, zorg, bescherming, aandacht en nog veel meer... alles waar vaders en moeders idealiter garant voor staan. Dat onze samenleving van tegenwoordig – de Nederlandse – wel eens als een vaderloze samenleving wordt getypeerd, is wat dat betreft veelzeggend. Even terzijde: gezien onze gemiddelde leeftijd hier zijn de meesten van ons vermoedelijk ook al jaren weeskinderen. Maar niet allemaal waren we dat al als kind of puber. Natuurlijk, generaties gaan en generaties komen, dat is onze weg op aarde. Maar misschien herkent u ook wel dat je soms *nog* je vader of moeder ineens kunt missen. Niet meer omdat je van hen afhankelijk bent, maar je zou zo graag nog iets met hen bespreken, of delen. Ik had het toen wij acht maanden geleden voor het eerst opa en oma werden.

Vanmorgen gaat het – want het draait natuurlijk niet om deze specifieke zondag - om de grote vraag, hoe de gemeente van gelovigen, volgelingen van Jezus Christus, eraan toe is, hoe

wij eraan toe zijn. In dat lange interim tussen zijn hemelvaart waarmee de paastijd afgesloten wordt en de van Godswege beloofde en door ons verhoopte toekomst. Noem het de wederkomst, of de openbaring van het Koninkrijk Gods, of de grote morgen, of het nieuw Jeruzalem, of het vreedrijk. Of de hemel op aarde.

De bijbel heeft er allerlei aanduidingen voor. Maar vast staat: bijbelse denken over leven en geschiedenis, over verleden, heden en toekomst, omvat – ik heb het vorige week ook gezegd – Decision Day en Victory Day. Met andere woorden: er is in Christus dood en opstanding een nieuw begin in en met onze werkelijkheid gemaakt,- D-day-, een begin, niet meer, niet minder, maar nog niet de voltooiing, Victory-day. U voelt wel, we voelen wel, dat het wachten op die finale overwinning zwaar kan vallen, als je zelf nog in bezet gebied leeft... Als je elke dag geconfronteerd wordt het het 'nog niet'.

Dat beeld van Jezus over weeskinderen is treffend. Want wie voelt zich af en toe niet zo: bedreigd, alleen, onveilig. Het wereldnieuws van deze dagen is allesbehalve geruststellend. Het is niet zo vreemd, bedacht ik van de week tijdens onze mooie excursie, toen Paul vertelde over de vondst van dat kleine Maria-beeldje in Calasparra, dat heel veel christenen wereldwijd houvast vinden in een bijzondere band met Maria, als de moederfiguur, de moeder van Jezus die in de hemel wel heel dicht bij God de Vader zal verkeren en daarom heel in het bijzonder voor ons op kan komen.

Hemelvaart en deze zondag bepalen ons bij het **interim**, van onbekende duur, waarover Jezus heeft gezegd: *alleen God de Vader weet van het hoelang en het wanneer*. Breek daar je hoofd verder niet over, maar doe in die tussentijd wat je te doen staat. En wees gerust, jullie zijn niet “alleen op de wereld”. Denk niet dat de bevrijding helemaal van jullie afhangt. *Ik ben het* die als plaatsbereider vooruit ga. Ik g, maar ik ga om weer te komen! En intussen ben ik in de geest bij jullie. Mijn Geest, die in jullie hart mijn woorden, mijn beloften, levend houdt in het diepst van je wezen, zodat je er niet los van komt, zodat je erdoor gedragen wordt. Zelfs als je er soms tegelijkertijd aan wanhoopt of twijfelt... Let op hoe Jezus ook heel nadrukkelijk zijn leerlingen *als gemeenschap* aanspreekt. Zijn Geest verbindt met God, met Gods beloften, en verbindt ons ook *met elkaar* in geloof, hoop en liefde. Opdat we ons geen wezen voelen, geeft de Heer ons ook aan elkaar. De kerk als moeder, als de kloek die haar vleugels om haar jongen slaat. De kerk als een plek van geborgenheid, waar we elkaar vasthouden, voor elkaar Gods nabijheid gestalte geven, door om te zien naar elkaar. Ik weet wel, zo ervaren we de kerk lang niet altijd, en dat niveau halen we ook lang niet altijd, maar zo kan en mag het zijn en Goddank, zo is het – in alle feilbaarheid – soms ook! **We staan er niet alleen voor! Dat is meer dan de helft van de boodschap op deze Wezenzondag.**

Dat is de troost en bemoediging die we mogen ontvangen. Maar we moeten *ook* horen dat Jezus ons, – we hoorden het ook al op hemelvaartsdag – *op eigen benen zet*. We moeten als het ware zonder zijwieltjes fietsen. Zelfstandig ons evenwicht bewaren. We hebben de antwoorden op alle mogelijke levensvragen, ethisch, politiek, niet op een briefje. Ook de Bijbel is niet zo'n antwoordenboek, ik zeg het maar zonder omwegen. Dat zou wel makkelijk zijn misschien, maar we moeten eerlijk en realistisch zijn: over talloze thema's zullen we het nooit eens worden door elkaar met bijbelteksten om de oren te slaan. Wat hebben we in de kerk ons vaak niet verschanst in dogmatische en ethische stellingen en stellingen, onder

verwijzing naar de Bijbel als een boek vol massieve waarheden. . Van zogenaamd door God gewilde kruistochten tot ketter- en jodenvervolging, het discrimineren van homo's, het uitsluiten van vrouwen van de kerkelijke ambten, het rechtvaardigen van slavernij en apartheid, dat alles met een beroep op bijbelteksten en christelijke dogmatiek, waarvoor we ons nu schamen en moeten zeggen: **ja, het staat mogelijk wel in de Bijbel, maar het is toch bepaald niet in de geest van Jezus Christus!** En daar gaat het wel om: **dat we onze weg gaan in de Geest van Jezus Christus!** Als Jezus zegt: Ik ben de weg, de waarheid en het leven, dan is dat niet bedoeld als een uitsluitingsclausule voor wie niet bij de *inner circle* van gelijkgestemden en gelijkdenkenden hoort. Nee, dan bedoelt hij dat wie Hem zeggen te volgen, zijn discipel zeggen te zijn, ook werkelijk *zijn weg moeten gaan*. De weg die Hij gegaan is. De weg van integere en ondubbelzinnige toewijding aan God en Gods gebod, met als bottomline: liefhebben. En nee, dat beantwoordt niet alle vragen en lost niet alle dilemma's op, maar liefhebben is de weg waarop je met elkaar in verbinding kunt blijven ondanks verschillen in opvattingen en inzichten. Hier in de Hoeksteen en in alle andere verbanden waarin wij leven en mens-zijn. En intussen leven we in onze westerse samenleving – ik denk in NL meer dan hier in Spanje waar nog zoveel religieuze traditie is - in een wereld, waarin veel mensen zich ontheemd, onveilig, onbeschermd en van God en mensen verlaten voelen. Wees. Het is opmerkelijk hoeveel hedendaagse “trendwatchers” zoals de Vlaamse psychiater Dirk de Wagter erover zeggen, of de NL journaliste Yvonne Sonderop daarover schrijven. Eenzaamheid, dat gevoel van verweesd zijn, – ondanks Facebook en Whats App – is de grootste ziekte van onze tijd.

In die wereld worden wij met het Grote Verhaal op weg gestuurd, om integere, levende getuigen te zijn van de liefde van God voor deze wereld, zoals wij die hebben mogen leren kennen en vertrouwen in Jezus Christus, zijn leven, lijden, dood en opstanding.

Amen